

**ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ
У ДЗЕРКАЛІ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ**

ПОПЕРЕДНІ ЗАУВАЖЕННЯ

Матеріал підготовлено за даними всеукраїнських репрезентативних опитувань, що проводяться Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України в рамках моніторингу громадської думки щодо проблем освіти та заходів з її реформування.

Опитуються не менше 2000 респондентів за вибіркою, що репрезентує населення України віком від 18 років і старше. При цьому застосовується принцип опуклої вибірки, що дає змогу опитувати працівників освіти у квоті, достатній для статистично коректних висновків. Похибка вибірки не перевищує 2,2%.

Для аналізу регіональних особливостей використовується умовний поділ України на такі макрорегіони:

- *Західний* (Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Чернівецька області);
- *Центральний* (Вінницька, Житомирська, Київська, Кіровоградська, Полтавська, Сумська, Хмельницька, Черкаська, Чернігівська області, м. Київ);
- *Східний* (Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Луганська, Харківська області);
- *Південний* (Миколаївська, Одеська, Херсонська області).

В Автономній республіці Крим, м. Севастополі і захоплених сепаратистами окремих районах Донецької та Луганської областей моніторинг проводився до 2014 року.

Розподіл відповідей на запитання *“Щойно в складних умовах, спричинених пандемією COVID-19, розпочався навчальний рік у закладах загальної середньої, професійно-технічної та вищої освіти. Як Ви оцінюєте стан готовності закладів освіти до нинішнього навчального року?”* (у %)

	Вересень 2015 р.		Вересень 2016 р.		Вересень 2017 р.		Вересень 2018 р.		Вересень 2019 р.		Вересень 2020 р.	
цілком позитивно	15,2	59,7	13,4	56,1	15,3	55,5	9,7	51,5	14,6	61,6	16,6	51,1
скоріше позитивно	44,5		42,7		40,2		41,8		47,0		34,5	
скоріше негативно	13,2	16,3	15,6	19,6	14,4	17,7	17,6	21,2	10,0	12,1	14,3	18,7
зовсім негативно	3,1		4,0		3,3		3,6		2,1		4,4	
мені це байдуже	5,8		5,3		5,1		5,2		22,1		25,0	
важко відповісти	18,1		19,1		21,6		22,2		4,2		5,2	

Примітка. У 2015–2019 рр. питання формулювалося так: *“У вересні, як завжди, розпочався навчальний рік у закладах загальної середньої, професійно-технічної та вищої освіти. Як Ви оцінюєте стан їхньої готовності до нинішнього навчального року?”*.

Оцінка стану підготовки закладів освіти до нинішнього навчального року окремими категоріями респондентів (на момент останнього опитування):

	Респонденти, в сім'ях яких є учні або студенти		Респонденти, в сім'ях яких немає учнів і студентів		Учні, студенти		Працівники освіти	
цілком позитивно	20,2	62,6	11,8	35,3	9,3	58,6	18,0	52,4
скоріше позитивно	42,4		23,5		49,3		34,4	
скоріше негативно	16,5	21,0	9,9	14,2	20,0	21,3	26,2	32,8
зовсім негативно	4,5		4,3		1,3		6,6	
мені це байдуже	15,0		39,6		18,7		14,8	
важко відповісти	1,4		10,9		1,3		0,0	

У регіональному розрізі по загальнонаціональній вибірці (на момент останнього опитування):

	Позитивна оцінка (цілком позитивно + скоріше позитивно)	Негативна оцінка (скоріше негативно + цілком негативно)	Важко відповісти	Мені це байдуже
Західний регіон	34,8	39,7	20,6	4,9
Центральний регіон	60,3	14,1	20,3	5,3
Східний регіон	45,2	13,4	36,0	5,4
Південний регіон	68,0	4,8	21,6	5,6

У віковому розрізі по загальнонаціональній вибірці (на момент останнього опитування):

	Позитивна оцінка (цілком позитивно + скоріше позитивно)	Негативна оцінка (скоріше негативно + цілком негативно)	Важко відповісти	Мені це байдуже
18–29 років	53,7	21,3	20,8	4,2
30–55 років	54,4	20,8	22,0	2,8
56 років і більше	45,4	14,5	31,2	8,9

Розподіл відповідей на запитання “Як організоване навчання в закладі освіти, де вчать діти, які є у Вашій родині?” (у %)

	Серед респондентів, у сім'ях яких є учні ЗЗСО	Серед респондентів, у сім'ях яких є учні ЗПТО	Серед респондентів, у сім'ях яких є студенти ЗВО
у звичайному режимі	68,7	58,0	45,6
у змішаній (частково дистанційній) формі	14,5	26,0	30,9
повністю в дистанційній формі	3,2	4,0	11,4
заняття проводяться в кілька змін	9,6	4,0	6,0
інше	0,4	0,0	0,0
мені про це нічого не відомо	3,6	8,0	6,0

Розподіл відповідей на запитання “А чи було організоване в онлайн-режимі навчання учнів та/чи студентів, які є у Вашій родині, в березні-травні цього року?” (у %)

	Серед респондентів, у сім'ях яких є учні ЗЗСО	Серед респондентів, у сім'ях яких є учні ЗПТО	Серед респондентів, у сім'ях яких є студенти ЗВО
так, було організоване	48,7	46,0	57,4
більшою мірою було, ніж не було	24,4	30,0	24,3
більшою мірою не було, ніж було	12,6	20,0	9,5
ні, не було організоване	7,7	0,0	4,1
мені про це нічого не відомо	6,6	4,0	4,7

Розподіл відповідей на запитання **“Як Ви оцінюєте результати навчання учнів та/чи студентів в онлайн-режимі в період карантину?”** (у %)

	У сім'ї є учні ЗЗСО		У сім'ї є учні ЗПТО		У сім'ї є студенти ЗВО	
цілком позитивно	9,1	25,6	18,4	34,7	14,2	33,8
скоріше позитивно	16,5		16,3		19,6	
скоріше негативно	38,0	57,9	30,6	46,9	31,8	50,0
зовсім негативно	19,9		16,3		18,2	
важко відповісти	15,7		16,3		15,5	
мені це байдуже	0,8		2,0		0,7	

Розподіл відповідей на запитання **“Чи має Ваша родина необхідні засоби (підключення до інтернету, технічні пристрої, гаджети) для повноцінної роботи та навчання у дистанційному режимі?”** (у %)

	По вибірці загалом	Серед респондентів, у сім'ях яких є учні, студенти
так, має	56,0	62,6
частково має, частково ні	30,6	31,8
ні, не має	13,5	5,6

У регіональному розрізі:

	Так, має	Частково має, частково ні	Ні, не має
Західний регіон	47,9	39,0	13,1
Центральний регіон	56,3	28,4	15,3
Східний регіон	60,4	29,6	10,1
Південний регіон	59,7	23,9	16,4

Розподіл відповідей на запитання **“Чи погоджуєтесь Ви з наведеними нижче твердженнями?”** (у %):

- **Завдяки дистанційному навчанню учні (студенти) стають більш дисциплінованими та самостійними**

	По вибірці загалом		Серед респондентів, у сім'ях яких є учні, студенти	
цілком погоджуюсь	4,3	16,4	5,3	18,5
скоріше погоджуюсь	12,1		13,2	
скоріше не погоджуюсь	33,9	65,3	36,5	69,8
зовсім не погоджуюсь	31,4		33,3	
важко відповісти	14,9		11,4	
мені це байдуже	3,3		0,2	

У регіональному розрізі:

	Регіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
погоджуюсь (цілком погоджуюсь + скоріше погоджуюсь)	14,9	19,1	17,5	8,1
не погоджуюсь (скоріше не погоджуюсь + зовсім не погоджуюсь)	67,2	64,4	65,9	63,3
важко відповісти	14,6	12,8	15,1	22,1
мені це байдуже	3,4	3,7	1,5	6,6

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
	погоджуюсь (цілком погоджуюсь + скоріше погоджуюсь)	23,8	15,2
не погоджуюсь (скоріше не погоджуюсь + зовсім не погоджуюсь)	64,3	72,3	56,9
важко відповісти	10,2	10,8	22,9
мені це байдуже	1,6	1,7	6,4

- *У майбутньому всі заклади освіти мають перейти частково або й повністю на дистанційну форму навчання*

	По вибірці загалом		Серед респондентів, у сім'ях яких є учні, студенти	
	цілком погоджуюсь	2,0	10,5	1,8
скоріше погоджуюсь	8,5	9,1		
скоріше не погоджуюсь	29,8	72,2	32,1	78,5
зовсім не погоджуюсь	42,4		46,4	
важко відповісти	13,8		9,7	
мені це байдуже	3,6		0,8	

У регіональному розрізі:

	Регіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
погоджуюсь (цілком погоджуюсь + скоріше погоджуюсь)	13,5	11,1	8,9	6,7
не погоджуюсь (скоріше не погоджуюсь + зовсім не погоджуюсь)	69,4	72,6	74,6	70,1
важко відповісти	13,1	11,5	15,4	18,7
мені це байдуже	4,1	4,8	1,2	4,5

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
погоджуюсь (цілком погоджуюсь + скоріше погоджуюсь)	16,8	9,5	8,1
не погоджуюсь (скоріше не погоджуюсь + зовсім не погоджуюсь)	69,6	79,7	64,0
важко відповісти	11,1	9,0	21,4
мені це байдуже	2,5	1,9	6,4

- Дистанційне навчання руйнує психіку і соціальні навички дітей, а тому має бути повністю заборонене

	По вибірці загалом		Серед респондентів, у сім'ях яких є учні, студенти	
цілком погоджуюсь	21,2	50,4	21,9	51,6
скоріше погоджуюсь	29,2		29,7	
скоріше не погоджуюсь	18,0	27,3	19,6	30,1
зовсім не погоджуюсь	9,3		10,5	
важко відповісти	19,0		17,2	
мені це байдуже	3,3		1,1	

У регіональному розрізі:

	Регіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
погоджуюсь (цілком погоджуюсь + скоріше погоджуюсь)	43,8	52,6	49,1	59,4
не погоджуюсь (скоріше не погоджуюсь + зовсім не погоджуюсь)	27,8	26,5	32,9	15,1
важко відповісти	25,5	16,1	16,9	21,8
мені це байдуже	3,0	4,8	1,2	3,8

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
погоджуюсь (цілком погоджуюсь + скоріше погоджуюсь)	44,8	55,3	47,4
не погоджуюсь (скоріше не погоджуюсь + зовсім не погоджуюсь)	35,8	26,5	23,4
важко відповісти	16,5	16,6	23,7
мені це байдуже	2,9	1,7	5,5